

- KUCHARCZYK M. 2001. Distribution atlas of vascular plants in the Middle Vistula River Valley. ss. 395. Maria Curie-Skłodowska University Press, Lublin.
- MEUSEL H. & JÄGER 1992. Vergleichende Chronologie der Zentraleuropäischen Flora. 3. Karten, ss. 422–688. G. Fischer, Jena,
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – Polish Bot. Stud. Guideb. Ser 15: 1–303.
- MATUSZKIEWICZ W. 2001. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Vademecum Geobotanicum 3. ss. 537. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – Wiad. Bot. 22(3): 145–155.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. ss. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

EDWARD BRÓZ, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Akademia Świętokrzyska im. J. Kochanowskiego w Kielcach, ul. Świętokrzyska 15, PL-25-406 Kielce, Polska;*
RENATA PIWOWARCZYK i MARCIN NOBIS, *Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; piwowr@fagus.ib.uj.edu.pl., nobis@fagus.ib.uj.edu.pl.*

Przyjęto do druku: 22.07.2002 r.

Interesujące i ginące gatunki flory naczyniowej gminy Łędziny (Wyzyna Śląska)

Miasto i gmina Łędziny o ogólnej powierzchni 32,17 km² położone jest w południowo-wschodniej części województwa śląskiego. Teren badań należy do makroregionu Wyzyny Śląskiej (KONDRACKI 1988). Jest to teren płaski a jedyne naturalne wzniesienia stanowią Pagóry Jaworznickie, których najwyższym wzniesieniem występującym na terenie objętym badaniami jest Garb Łędziński o długości 5 km i szerokości 1,5 km (ŻMUDA 1975). Obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Wisły. Szerszy opis badanego terenu znaleźć można w opracowaniach KOWALSKIEGO (1993, 1995) i SERAFINA (1998).

Intensywny rozwój przemysłu na terenie Górnego Śląska doprowadził do licznych przekształceń szaty roślinnej. W notatce zamieszczono gatunki ciekawe pod względem fitogeograficznym oraz te, które wydają się ważnymi relikdami naturalnej flory tego obszaru.

Badania terenowe prowadzono w sezonach 1999–2000 oraz wiosną 2001 r. Przy wyróżnianiu stanowisk zastosowano metodę kartogramu w skali 1 km zgodnego z siatką kartogramu ATPOL (ZAJĄC 1978). Analizowany obszar leży w obrębie czterech jednostek kartogramu o rozmiarach 10 × 10 km: **DF – 43, 53, 44, 54.**

Nazwy gatunków przyjęto za MIRKIEM i in. (1995) i umieszczono je w układzie alfabetycznym. Nazwy antropofitów poprzedzono gwiazdką *.

W opisie stanowisk podano: grupę geograficzno-historyczną (przyjęto klasyfikację KORNASIA 1986 zmodyfikowaną przez JACKOWIAKA 1990), charakterystykę gatunku, siedlisko, częstość występowania gatunku i jego stanowisk. Podano również konkretne stanowiska gdzie obserwowano dany gatunek: miejscowość oraz numer kwadratu 1 × 1 km w obrębie jednostek kartogramu.

Wykaz użytych skrótów: Bl. – Blych, Centr. – Centrum Łędzin, Goł. – Goławiec, Gór. – Górki, Hold. – Holdunów, Kl.Gór. – Klemensowa Górka, Wap. – Wapienka, Rat. – Ratusz, Sm. – Smardzowice, Zam. – Zamoście, Ziem. – Ziemowit,

WYKAZ GATUNKÓW

Achillea ptarmica – Natyfit, wilgotna łąka, brzegi wód, przydroże, niezbyt częsty, 10 stanowisk, DF 43 – Zam.(76,86), Łędz.(57,58), Centr.(78,79,88), DF 44 – Hold.(60,71), Ziem.(91).

Armeria maritima – Natyfit, na piaskach, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Wap.(95).

Atriplex prostrata – Apofit, hałda, osadnik, przydroże, rzadki, 4 stanowiska, DF 43 – Kl. Gór. (87), Centr.(99), DF 44 – Łędz.(80), DF 54 – Łędz.(00).

**Bidens connata* – Kenofit, przydroże, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 44 – Łędz.(81).

**Bromus carinatus* – Kenofit, łąka, nieużytki, niebyt częsty, 3 stanowiska, DF 43 – Wap.(95), DF 54 – Goł.(11,12).

Cardaminopsis halleri – Gatunek ogólnogórski, natyfit, lasy, zarośla, niezbyt częsty, 9 stanowisk, DF 53 – Bl.(07,08), Łędz.(19), DF 54 – Łędz.(00,01,02), Goł.(11), Gór.(10,20).

Centaurea pseudophrygia – Gatunek ogólnogórski, apofit, łąki, przydroża, rzadki, 4 stanowiska, DF 43 – Kl. Gór.(87), Zam.(76,86), DF 44 – Hold.(61).

**Digitalis purpurea* – Kenofit, zarośla, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Łędz.(68).

**Echinocystis lobata* – Kenofit, przypłocie, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Bl.(97).

Erophila verna – Apofit, przydroże, trawnik, przychacie, rzadki, 4 stanowiska, DF 43 – Centr.(69), Łędz.(88,89,98).

**Fumaria officinalis* – Archeofit, przydroże, nieużytki, zarośla, rzadki, 4 stanowiska, DF 43 – Centr.(98), Kl. Gór.(87,97), DF 53 – Bl.(07).

**Galanthus nivalis* – Ergazjofit, las, trawnik, bardzo rzadki, 2 stanowiska, DF 43 – Centr.(79), DF 53 – Łędz.(08).

Genista pilosa – Apofit, nasyp autostrady, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 44 – Hold.(50).

Helianthemum nummularium subsp. *obscurum* – Natyfit, zarośla, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Kl. Gór.(97).

Iris sibirica – Apofit, przydroże – łąka, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 54 – Łędz.(00).

**Lepidium virginicum* – Kenofit, przydroże, nieużytki, rzadki, 5 stanowisk, DF 43 – Zam.(75), DF 44 – Smardz.(81), Ziem.(90,91), DF 54 – Łędz.(01).

**Linum perenne* – Efemerofit, śmietnik, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 44 – Hold.(77).

**Melandrium noctiflorum* – Archeofit, łąka, przydroże, pole, rzadki, 5 stanowisk, DF 43 – Kl. Gór.(97), DF 44 – Hold.(61,60,70), DF 54 – Goł.(11).

Orobancha lutea – Natyfit, zarośla, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Kl. Gór.(97).

**Papaver argemone* – Archeofit, pole, zarośla na piaszczystym nasypie, bardzo rzadki, 2 stanowiska, DF 44 – Łędz.(50), DF 53 – Bl.(07).

Pedicularis sylvatica – Natyfit, łąka koło wrzosowiska, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 44 – Hold.(60).

Polygonum bistorta – Natyfit, łąka, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Zam.(86).

Potentilla norvegica – Apofit, zarośla, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Łędz.(78).

P. supina – Apofit, pastwisko wykorzystywane jako boisko, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Kl. Gór.(87).

Primula veris – Natyfit, zarośla na łące, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Kl. Gór.(97).

Rorippa × *armoracioides* – Apofit, wilgotna łąka, niezbyt częsty, 6 stanowisk, DF 43 – Łędz.(99), DF 44 – Hołd.(70,71), Łędz.(80), DF 54 – Goł.(11,12).

R. austriaca – Apofit, przydroże, przychacie, niezbyt częsty, 8 stanowisk, DF 43 – Zam.(76), K. Gór.(87,97), Łędz.(88), DF 44 – Hołd.(61,71), Łędz.(80), Sm.(81).

Rumex maritimus – Apofit, przydroże, nieużytek, łąka, rzadki, 3 stanowiska, DF 43 – Kl. Gór.(87), Centr.(99), DF 44 – Sm.(81).

Salix rosmarinifolia – Natyfit, wrzosowisko, bardzo rzadki, 2 stanowiska, DF 43 – Rat. (58), DF 44 – Hołd.(61).

Spergularia rubra – Apofit, łąka, osadnik, mur cementarny, rzadki, 3 stanowiska, DF 43 – Kl. Gór.(87), DF 44 – Ziem.(80,81).

Stellaria palustris – Natyfit, wilgotna łąka, bardzo rzadki, 2 stanowiska, DF 43 – Zam.(76), Centr.(79).

**Thlaspi caerulescens* – Efemerofit, przydroże, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 43 – Kl. Gór.(87).

Vaccinium uliginosum – Natyfit, las, łąka koło osadnika, rzadki, 3 stanowiska, DF 43 – Łędz.(77), Rat.(57,58).

Viola palustris – Natyfit, skraj lasu, bardzo rzadki, 1 stanowisko, DF 44 – Hołd.(61).

Summary. Interesting and vanishing vascular plant species of commune Łędziny (Śląska Upland – Wyżyna Śląska). Between 1999 and 2001 in the commune Łędziny some interesting species were found. Most of them have not been recorded before, e.g.: *Armeria maritima*, *Bromus carinatus*, *Centaurea pseudophrygia*, *Galanthus nivalis*, *Genista pillosa*, *Iris sibirica*, *Orobancha lutea*, *Thlaspi caerulescens* and *Vaccinium uliginosum*

LITERATURA

- JACKOWIAK B. 1990. Antropogeniczne przemiany flory roślin naczyniowych Poznania. Ser. Biologia. **43**. ss. 232. Wyd. Nauk. Uniw. A. Mickiewicza, Poznań.
- KONDRACKI J. 1988. Geografia fizyczna Polski. ss. 376. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- KORNAŚ J. & MEDWECKA-KORNAŚ A. 1986. Geografia roślin. ss. 528. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- KOWALSKI J. 1993. Raport o stanie środowiska naturalnego w mieście Łędziny. Urząd Miasta Łędziny, Łędziny.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIREK H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – Polish Bot. Stud. Guideb. Ser. **15**: 1–303.
- SERAFIN F. (red.) 1998. Łędziny – zarys dziejów. Praca zbiorowa. Urząd Miasta Łędziny, Łędziny.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – Wiad. Bot. **22**(3): 145–155.
- ŻMUDA S. 1975. Środowisko przyrodnicze w Tychach. – W: J. KANTYKA (red.), Tychy. Zarys rozwoju miasta i powiatu, ss. 23–51. Wydawnictwo Śląsk, Katowice.

EWA PROSZKIEWICZ, *Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501Kraków, Polska; e-mail: proszkiewicz@ib.uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 4.07.2002 r.